

Priloga „Gorenjcu“ števil. 25 z dne 23. junija 1906.

Nova železnica skozi Karavanke, Bohinjske gore in čez Kras v Trst. Dalje.

Iz Beljaka drži proga najprej južno ter se obrne pri postaji v Bekštajnu (Finkenstein) vzhodno proti karavanskemu predoru. Početkoma gre po že obstoječem tiru proge iz Beljaka v Trbiž vodoravno v dolgosti kakih 2 1/2 km. V nadaljnjem teku do predora se vzdiguje vobče s 15‰, le proti koncu pada zaporedoma na dveh krajih prav na kratko s 15‰, oziroma z 9‰.

Od Jesenic naprej pada železnica najprej do Save s 14‰, od koder se vzdiguje s 4‰ do postaje na Dobravi, 577 m nad morjem, 4.7 km od Jesenic. Odtod pada zopet z 10‰, potem z 18‰, 10‰, 15‰ in 19‰ do postaje na Bohinjski Beli in še naprej z 10 m na tisoč do Obrn v Bohinjski dolini, 15.5 km daleč od Jesenic. To je najnižja točka severnega dela Bohinjske železnice, ležeča 462 m nad morjem. Odtod naprej pelje proga zopet navzgor, začetkoma bolj polagoma, pred postajo na Bohinjski Bistrici pa s 15‰ do kolodvora pred Bohinjskim predorom. V njem se nahaja najvišja točka bohinjske železnice v višini 534 m, 32 km od Jesenic, 75 km od Celovca. Severni del predora pada proti Savi z 2.5‰, južni proti Bači z 10‰. Od Podbrd se spušča železnica navzdol s povprečnim padcem 25‰, tupatam celo s 27‰. Na srečo drži Baška dolina z ravno pripravnostno strmino navzdol, tako da ni bilo treba graditi ne ovinkov v postranske doline, ne predorov v krogu kakor pri Albulski železnici v Švici. Glede na to udobnost so radi prekoračili dovoljeno mero napetosti za 2‰. Mimogrede naj omenim, da bi bilo možno z nategnjenimi zaviralnicami vzdržati vlak, kakor kaže račun, celo na tiru, napetem s 143‰, ne da bi zdrčal samobesebi navzdol. So tudi električne železnice, ki jim ni treba vlačiti s seboj težkih parnih kotlov in oglja, a so strmeje od navadnih vozniških cest. Napetost neke železnice v Gmundnu iznaša n. pr. 94‰, druge take v Kijevu 105‰, zopet druge v Nashvillu in Amsterdamu v Ameriki 115‰, oziroma celo 135‰. Prava ameriška znamenitost pa je ena v Seattlu s celimi 170 m na tisoč, torej s 17‰! Pomislimo, da pri železnicah na zobovna kolesa ne gredo radi nad 25‰ in da na vozniški cesti s 17‰, ako je sploh katera taka, gotovo ne spraviš izlahka konja naprej. Ta napetost pa je v protislovju s tem, kar sem gori omenil, da je namreč strmina z le 143‰ ravno še kot najvišja mogoča. No, na 17‰ tudi ni možno voziti brez umetnega pripomočka. Čeprav nimajo tam zobovnih koles, pa vendar tir vedno posipljejo s peskom, da je trenje pod kolesi večje. Tudi so te železnice enake mestnim, nimajo pripetih drugih voz. Ob današ-

njih takih gradbah se nam dvakrat čudno zdi, kako je bilo mogoče, da so mislili pri iznajdbi železnih tirov, pred kakimi 100 leti, da ne bo možno voziti po njih radi pomanjkanja potrebnega trenja, tako da so jemali na pomoč zobovna kolesa tudi na vodoravnih progah!

Dalje prih.

Dopisi.

Dovje. Pri nas vse z napetostjo pričakuje in poprašuje, kdaj se vrši volitev novega odbora, a nihče ne ve pravega odgovora. Rok za pritožbe je pretekel že pred tremi tedni, a došli ugovori še vedno niso rešeni. Kaj li župan misli, da ne skliče reklamacijske seje, da bi rešila ugovore? Najbrž je kriv temu njegov tako nepravilno sestavljeni volilni imenik, da si sedaj ne ve pomagati. Zahtevamo odločno od župana, da čimprej povabi reklamacijski odbor k seji, reši pritožbe ter pospeši volitev.

Dovje. V zadnji številki Vašega cenj. lista ste omenili gospodarstvo naše občine pod županom Smolejem. Kako spretno se je gospodarilo, naj služi tudi sledeče: Na Hrušici se je ob času gradbe predora tudi na svetu, ki spada pod našo občino, napravilo mnogo barak, katere so služile za stanovanja, barake, gostilne i. t. d., od katerih se je plačevalo mnogo davkov. Doklade od teh davkov pa so se stekale v jeseniško občinsko blagajno, namesto v našo in je bila naša občina po tem «umnem» gospodarstvu za precejšnjo svoto oškodovana. Naš župan je pa rajši doma v občini pritiskal na različne načine in lovil kronice, a za omenjeni nemali dohodek se ni pobrigal. To pač zadostno osvetljuje tisto od županovih ožjih somišljenikov Nemcev in nemčurjev tako hvalisano gospodarstvo naše občine.

Mojstrana. Vsem dobro znani doktor Burja z Dovjega se baha okrog, kako se bodo volilci njegove nasprotne — tedaj slovenske — stranke odpravili od volitve. Tudi ima že po njegovem doktorskem znanju on vse pritožbe, in sicer od prve do zadnje njemu na ljubav — rešene, akoravno še reklamacijska komisija ni imela seje. Da on to že vse ve, izhaja iz tega, ker je, kakor govore hudobni jeziki — vseveden. — Gospod doktor Lukec! Vi se pa le potegnite, da pridete v odbor, kajti potem zasedete še županski stol in ste mogočni vladar naše obsežne občine. V Vaši gostilni se bode zbirala potem še vedno večja družba Nemcev in nemčurjev, saj Slovencev pa po Vašem mnenju sploh dosti ni! Ali imate nogo že zdravo? Ako boste še vedno naprej ljudi zabavljali, zna Vas prihodnjic boleti še druga noga! Kako boste pa potem hodili okrog, zabavljali čez Slovence in agitirali za svojo stranko? Povemo Vam, da bodite le mirni in ne trudite se preveč o volitvenih zadevah, kajti nimate upanja, postati od-

bornik, dokler se korenito ne poboljšate in ne prikrajšate svojega jezika. Na svidenje pri volitvi!

Novičar.

Cesar ne pride k otvoritvi železnice, ki bo — kakor naznanjajo najnovejša poročila — 16. julija t. l., na Jesenice. Zastopal pa ga bo prestolonaslednik Franc Ferdinand.

O savški šoli klobasa Zabukovec vsako soboto v «Slovencu». Niti jeseniški cucki se ne brigajo za njegove nazore o tej šoli, pa le vedno sili v ospredje. Kdaj ga bo srečala pamet?!

Dolgo časa smo molčali in prenašali surovo zabavljanje in nizko obrekovanje farovške cunje «Slovenca». Vsak razsoden človek nam bo dal prav, če se bomo odslej zopet ravnali po reku: Klin s klinom, zob za zob! Zabukovec in Čuk bosta udarila enkrat, mi bodemo pa desetkrat. Far naj se drži cerkve in naj se ne briga za posvetne zadeve, ker le zato ga mora ljudstvo mastno plačevati, ne pa da bi ljudi hujskal na — poboj in pretep!

Kapelan Čuk je dobil pri okrajni sodnji v Kranjski gori 24 ur zapora, ker se je tepel na razgnanem Šuštersičevem shodu s palico. Ta fant mora imeti pač čudne nazore o božjem namestništvu, da se bojuje za vero s palico in pestjo po jeseniških — gostilnah in dvoriščih. Potem pa naj še «Slovenec» vpije, da jemljejo «liberalci» ljudem vero. Kako pa naj ljudstvo še kaj veruje, če vidi, da se kapelani in fajmoštri pretepajo in prepirajo na javnih prostorih kakor najbolj surovi vaški pobalini.

Najslabši človek na svetu je klerikalec. Klerikalca poznaš že od daleč. Vsak klerikalec je hinavec in predpoda farizeja. On hodi v procesije, obiskuje cerkve in farovže ter pri vsaki priliki poljubi fajmoštru roko. Kadar ga nihče ne vidi, se rad vpijan, če pa ga vidijo drugi ljudje, pravi, da vina še ne pogleda. Če je klerikalec oženjen, rad lazi za drugimi ženskami, to pa le, če je na skrivnem, n. pr. v kaki temni podzemeljski kleti. Klerikalne ženske so najhujše opravljivke in imajo najhudobnejše jezike ter so navadno vpisane v Marijino družbo. Po cesti hodijo vedno pobešenih oči, ker se čutijo za najčistejše ženske, a kadar so na varnem, kar trepečejo od veselja, če se jih dotakne moška roka in takrat se vsakdo lahko prepriča, da so klerikalne ženske prav močno krvave pod kožo. Klerikalcu nikdar ničesar ne zaupaj, ker on ti bo vedno izkušal škodovati! Vsako najmanjšo besedico nese toplo v farovž. Kadar se čuti klerikalec neopazovanega, je največji falot, če pa je le kdo nepoklican navzoč, je vedno pobožen, potuhnjen, zvit in hinavski in se kaže svojemu nasprotniku kot največji prijatelj.

Le tako naprej! Pred tremi letimi se ni upal na Jesenicah nihče niti čitati naprednih lestov. Kaj pa danes? Vsako nedeljo se proda v trafiki g. J. Mesarja 60 številčk «Slov. Naroda», 30 številčk «Ose» in skoraj ravno toliko «Gorenjca». Z neumnega «Slovenca» se pa vse že norčuje in ga nihče ne smatra resnim listom.

«Rdeči Prapor» se bo odslej tudi prodajal pri g. Mesarju. Delavci so kar hipoma zahtevali, da se mora to zgoditi. Mi le želimo, da se delavstvo kar najhitreje otrese črnih farovških petelinov!

Letošnja procesija na Telovo je bila najneznatnejša, kar so jih Jesenice kdaj vidеле. Ljudstvo je hotelo na izzivajoč način pokazati, da se ne mara udeležiti procesije, katero vodi fajmošter Zabukovec. Najbolje je, če sploh nihče ne gre v cerkev, dokler mašuje na Jesenicah fajmošter Zabukovec, ki je prinesel toliko gorja in prepira v jeseški občini.

Fabinc in Humer sta na dnevnem redu v farškem «Slovencu». Kljub temu pa bo farška stranka doživela še marsikatero bridko. «Slovenec», ki ima povsod svoj nos in se ne sramuje največjih svinjarij, naj prične enkrat poročati, kako pridno obiskujejo kranjski kaplani in fajmoštri št. 13 v Ljubljani. Tu ima Zabukovec hvaležno polje!

Kje je resnica? «Slovenec» vpije, da je Zabukovec zato vložil rekurz proti izvolitvi župana, ker je «Narod» pisal, da so sedaj klerikalci premagani, dasi je dr. Kogoj baje obljubil, da se to ne zgodi. Gospod dr. Kogoj je res obljubil g. Pongratzu, da se ne bo napadalo njihove, t. j. tovarniške stranke, ker Zabukovec vendar ni tako neumen, da bi smatral g. Pongratza za zastopnika klerikalne stranke. Gosp. dr. Kogoj je držal svojo besedo v popolnem obsegu, ker se od takrat ni nihče od tovarniške stranke napadel in se tudi ni v tem smislu slavila naša zmaga. Če pa je mislil fajmošter, da bomo pustili v miru klerikalno stranko, to je tisto stranko, ki nas slednji dan najgrše blati, potem se je pač prokletito zmotil. Sploh pa naj si farovski kapuni zapomnijo, da ni v naši stranki navada, da bi le eden ukazoval, drugi pa brez pogoju ubogali! To je mogoče samo pri klerikalnih backih in kozlih!

Kaj pa sedaj? Nam je popolnoma vseeno, če okrajno glavarstvo ugodí rekurzu klerikalcev ali pa ne. Za nas je vsekakor boljše, če se volitev razveljavi, ker potem se volitev ne bo vršila, dokler ne bo krojač Čebulj izbačen iz starešinstva. Volitve se bomo udeležili le v slučaju, da se ne pusti klerikalni kliku nobenega mesta v starešinstvu. Ako to ne pojde, naj vlada odbor razpusti in razpiše nove volitve. Mir nastane šele takrat, ko pomenimo Zabukovčevo gardo do zadnjega moža iz odbora! To je naše stališče in popustili ne bomo niti za las.

Savski mežnar Torkar vedno zmerja «Sokole» z anarhisti, cesarjevimi nasprotniki i. t. d. Fant je prezabit, da bi mu sploh kaj odgovarjali; mislimo pa, da se enakim ljudem najbolje odgovori s krepko — zaušnico. Kdor bo še izzivan, naj se ravna po tem receptu in videl bo, da pomaga!

Med odbijace je prišel na Jesenicah 31 letni železniški delavec Rudolf Schmoliner.

Hotel je iti čez progo, kjer so stali železniški vozovi, v tem so pa pridrvili drugi vozovi in nesrečnika so odbijaci tako stisnili čez prsi, da je v par minutah umrl.

V Ratečah je dne 12. t. m. neznan kam izginil enajstletni, nekoliko slaboumi solski učenec Jože Kavalari. Šel je nad planino nad Ratečami, da bi videl cerkev na Peravi pri Beljaku. Na Planini so ga še videli vaški pastirji in tesači. Nato se je obrnil v dolino proti Sovčam pri Podklostru. Tu ga je srečal nek možak in mu pokazal nazaj na planino, to je bilo okoli dveh popoldne. Pozneje ga nihče ni več videl in nihče ne ve, kam se je obrnil. Vsak dan, skozi cel teden so ga iskale razne čete. Preiskali so vse jarke, trate, gozde. Celó v vasi od Vrat tja do Beljaka so šli posamezni iskalci. Ne ve se, ali se je ponesrečil ali kaj je z njim. Ker je ves trud zaman, so iskanje opustili.

Skrb vsake gospodinje je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svojega proizvajanja okusna, zdravju v prospeh in poceni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Pozor! Pri nakupovanju izbrano ime Kathreiner in zahtevajte le izvorno zavoje z varstveno znamko fupnik Kneipp.

Josip Pogačnik
krojaški mojster
Radovljica št. 41
Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občinstvu svojo delavnico v izdelovanje vrst **oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in kolesarskih oblek in ogrinjal ter havelokov**. Vedno bogata zaloga angleškega, francoskega in brnskega sukna. Naročila se izvršujejo po najnovjšem kroju točno in poceni. Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro in natančno mero se jamči. Špecialist v izdelovanju frakov in salonskih oblek. Istotam se dobe tudi vsakovrstni **dežniki in solnčniki** najboljšega izdelkarja ter se sprejemajo tudi popravila. 80-51

Kaj je

SEYDLIN?

Priznana najboljša, po najnovjših izkušnjah higienije sestavljena in večkrat odlikovana kozmetična

ustna voda.

Dobiva se pri gg. I. Krašovicu, A. Trevnu ter gospej Jerici Morič.
Izdovalec: O. Seydl, Ljubljana, Špitalske ulice 7. 76-35

Pivovarna

G. Auer-jevih dedičev
v Ljubljani

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izbornó

marčno in na bavarski način varjeno pivo
v prid družbi sv. Cirila in Metoda